

31 Δεκεμβρίου 2019

Καλαντόνερον· ένα από τα Ποντιακά έθιμα της Πρωτοχρονιάς!

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)



Καλαντόνερον: Ένα από τα Ποντιακά έθιμα της Πρωτοχρονιάς!

Λίγο πριν από τα μεσάνυχτα της Πρωτοχρονιάς, γυναίκες με διάφορα δώρα στα

χέρια (τσουρέκια, γλυκίσματα, φρούτα, αλάτι) επισκέπτονταν τη βρύση «πεγάδ'» του χωριού και τα αναπόθεταν λέγοντας την ευχή: «Κάλαντα και καλός καιρός πάντα και του χρόνου». Τότε ακριβώς έπαιρναν το καλαντόνερν. Πίστευαν πως η ροή του νερού πάνω στην αλλαγή του χρόνου σταματούσε για λίγο. Αν σ' αυτή τη μυστηριακή ώρα βρισκόταν κάποιος και έβλεπε το φαινόμενο, τον θεωρούσαν τυχερό και ό,τι ζητούσε σαν επιθυμία θα το έβρισκε. «Επλερούτον σα μουράτα τ», γίνονταν οι επιθυμίες του πραγματικότητα. Το νερό αυτό που το θεωρούσαν αγιασμένο, το 'φερναν στο σπίτι, έπιναν όλοι από λίγο και με το υπόλοιπο ράντιζαν το σπίτι, την αυλή, τα ζώα και τα χωράφια.

Παίρνοντας κανείς νερό δεν έπρεπε να γυρίσει να δει πίσω του γιατί διαφορετικά αρρωσταίνει ψυχικά (παθάν', βλάφκεται, αχπαράεται).

Το καλάντισμα της βρύσης γινόταν ιδιαίτερα από τις ελεύθερες κοπέλες. Το βράδυ της Πρωτοχρονιάς πρόσφεραν στο «πεγάδ'» στην κυρα - Πεγαδίστρα διάφορα φρούτα και ιδίως μήλα. Σαν ανταπόδοση περίμεναν από τη Μάισσα της βρύσης την «Πεγαδομάννα» ν' ανοίξει την τύχη τους: «Άμον τ' ανοίγω το πεγάδ', ν' ανοίεται η τύχη μ' κι άμον το τρέχ' το νερόν να τρέχ' και ευλοία».

Τα ελεύθερα παλικάρια του χωριού καιροφυλακτούσαν κι όταν έφευγαν οι κοπέλες, πλησίαζαν στη βρύση κι έτρωγαν τα φρούτα. Αυτός που έτρωγε το μήλο της συγκεκριμένης κοπέλας, θα την ερωτευόταν και θα την παντρευόταν γιατί επενεργούσαν κάποιες μαγικές δυνάμεις κατά την Ποντιακή λαϊκή δοξασία και πίστη:

Ανάθεμα π' εκρέμιζεν το μήλον σο πεγάδιν,

Το μήλον είχεν φάρμακον και το πεγάδ' μαείας.

Μαεύ' εμέν, μαεύ' κι εσέν, μαεύ' τοι δυς εντάμαν.

Η κορ' μαεύ' ελλενικά, ρωμαίικα παλικάρια...

Πηγή: dimitris-ver.blogspot.gr